

شناسایی پیامدهای حاصل از استرس مالیاتی مؤدیان مالیاتی با استفاده از تکنیک دلفی فازی (مورد مطالعه: مدیران عامل و مدیران مالی شرکت‌های غرب استان مازندران)

آرزو دیلم صالحی^{۱*}، حامد باقری توستانی^۲

۱- مدرس دانشگاه، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد وارمین، تهران، ایران - Arezu_deylam.salehi@yahoo.com

۲- مدرس دانشگاه، گروه مدیریت، دانشگاه غیرانتفاعی مارلیک، نوشهر، ایران - hamedbaghri@yahoo.com

نویسنده مسئول: آرزو دیلم صالحی (Arezu_deylam.salehi@yahoo.com)

چکیده

پژوهش حاضر باهدف شناسایی پیامدهای حاصل از استرس مالیاتی مؤدیان مالیاتی با استفاده از تکنیک فازی انجام شده است. جامعه آماری، مدیران عامل و مدیران مالی شرکت‌های غرب استان مازندران می باشد. حجم نمونه مطابق با جدول مورگان انتخاب شده و روش نمونه‌گیری، نمونه‌گیری تصادفی می باشد. ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخته است که پس از اعتباریابی و پایایی سنجی، بین نمونه انتخابی توزیع شد. داده‌های حاصل از پرسشنامه با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری SEM و تکنیک دلفی فازی و با استفاده از نرم‌افزار SPSS و لیزرل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که فرار مالیاتی با وزن ۰.۲۶۸۹ از بیشترین و تعطیلی شرکت با وزن ۰.۲۳۴۰ از کمترین اولویت پیامدهای استرس مالیاتی برخوردار هستند.

کلمات کلیدی: استرس مالیاتی، فرار مالیاتی، اجتناب مالیاتی

مقدمه

در سال‌های اخیر توجه به پیشرفت اقتصادی در کشورهای در حال توسعه به امری مهم و حیاتی تبدیل شده، بگونه‌ای که این جوامع تمام تلاش خود را به منظور افزایش سرمایه، با اتکا به درآمد داخلی خود انجام می‌دهند (ساویتری و موسفیالدی^۱، ۲۰۱۶). که یکی از این درآمدهای پایدار اخذ مالیات است. مالیات به دلیل اهمیت آن در جبران مخارج عمومی و آثار اقتصادی که به همراه دارد، همواره مورد توجه تمام دولت‌ها بوده است و مطالعات متعددی پیرامون این موضوع و ابعاد مختلف آن، توسط پژوهش‌گران انجام گرفته است (نظر پور و همکاران، ۱۳۹۸). پرداخت مالیات سهم بزرگی در امر پیشرفت، رفاه، سلامت و ارائه خدمات عمومی کشورها دارد؛ ازاین رو، بیشتر دولت‌ها به تناسب میزان درآمد و دارایی اشخاص، مسئولیت مالیاتی متناسبی برای آنها تعریف کرده‌اند (مشکات ۱۳۹۸). بنابراین یکی از چالش‌های پیش روی مدیران در سازمان‌ها و شرکت‌ها انجام امور مالیاتی به شکل صحیح و نتیجه بخش است. بسیاری از سازمان‌ها و شرکت‌ها به دلیل عدم انجام صحیح تکالیف مالیاتی هزینه‌های قابل توجهی متحمل شده‌اند. با توجه به نیازها و چالش‌های مدیران و صاحبان مشاغل به دلیل قوانین سخت و پیچیده، تعدد بخشنامه‌های مالیاتی و ابهام و تعارض در قوانین، تهیه یک گزارش مالی و ارائه آن جهت امور مالیاتی را امری بسیار سخت و تخصصی کرده است. قوانین مالیاتی به دلیل پیچیده بودن و متغیر بودن آن در بازه‌های زمانی نیاز به یک متخصص و مشاور مالیاتی خبره دارد تا شرکت‌ها را در این مسیر یاری نماید. با مشاوره مالیاتی باری از دوش مدیران برداشته می‌شود و استرس کاری کاهش می‌یابد. این کار باعث تمرکز بیشتر مدیر بر روی کارهای

¹ Savitri, Musfialdy